

Évközi 2. vasárnap

Iz 49,3.5-6

„Szolgám vagy, Izrael”

S így szólt hozzám: „A szolgám vagy, Izrael, benned fogok megdicsőülni!” De én azt gondoltam: „Hiába fáradtam, haszontalanul tékoztaltam erőmet.” Ám igaz ügyem az Úr előtt van, és jutalmam Istenemnél. Becses vagyok az Úr szemében, és Istenem az erőm. És most ezt mondja az Úr, aki már anyám méhétől fogva szolgájjá tett, hogy visszavezessem hozzá Jákobot, és Izraelt köréje gyűjtsen: „Kevés az, hogy szolgám légy, s fölemeld Jákob törzseit, és visszatérítsd Izrael maradékát. Nézd, a nemzetek világosságává tettelek, hogy üdvösségem eljusson a föld határáig.”

Deutero-Izajás könyvében egy prófétai meghívást, elbeszélést olvashatunk. A „szolga” kifejezés a prófétai szövegekben mindig a leg-hűségesebb Jahve követő csoport valamely tagjára vonatkozik. Itt a különlegesség, hogy a „szolga” szó az „Izrael” szóhoz kapcsolódik, amely a valláshoz hű csoportot, talán Izajás tanítványi körét jelzi. A prófétai meghívásokhoz tartozik a tiltakozás a meghívott részéről. Itt a tiltakozásnak funkciója van: a „befáradtság” hangsúlyozása, amely a vallási misszió sikertelenségére utal. Erre az elbizonytalanodásra való válasz a „Becses vagyok az Úr szemében” (49,5b) kijelentés. A próféta vagy annak követői most nem a társadalom, hanem az Isten szemével tekintenek saját tevékenységükre, és azonnal felismerik annak szükségességét és értékét is.

A szakasz párbeszédre épül. A szolga és Jahve párbeszéde nem mindig különíthető el pontosan, de a 6.vers Jahve biztatásának tekinthető, aki Izrael misszióját a világ misszió keretébe állítja be, amellyel Izrael vallási bezárkózása ellen foglal állást.

A fenti Izajás szöveg nagy hatást gyakorolt az újszövetségi szerzőkre. Úgy tűnik Pál ez alapján biztatja a Filippiben élő híveket: „Az életet tápláló tanításhoz ragaszkodjatok” (Fil 2,16). Lukács pedig Simeon szájába (Lk 2,32) adja ezt a próféciát „világossággul a pogányoknak... és dicsőségül népednek Izraelnek”, ezzel Deutero-Izajás szövegét Jézusra alkalmazza. Az ApCsel 1,8 versében arról olvasunk, hogy pünkösd után az ősegyház tagjai magukra értelmezték a fenti szöveget, és feladatuknak tekintették, hogy a pogányok között tanúságot tegyenek Jézusról:

„Tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig.” Pál piszidiai Antióchiában mondott beszédének is lényeges gondolata (ApCsel 13,47) a „pogányok világosságává teszek”. Pál személyes meghívásának kulcsmondata lesz ez és a pogány keresztény missziót alátámasztó bibliai érv. A Jel 7,4-ben pedig a választott nép törzseiből sorolja fel szám szerint a megjelölt igazakat.

Alexendriai Kúrillosz (412–444) meg volt győződve arról, hogy ebben a próféta az egyházzól és annak missziójáról beszélt. Órigenész (184?–254) a prófétai meghívás belső kényszeréről elmélkedik hosszan. Az ókeresztény szövegmagyarázók kedvenc témája az „anyaméhtől való kiválasztás” gondolata. Ennek kapcsán arról elmélkednek, hogy az egész teremtés Isten alkotása, akit mindenki más hűségesen szolgál, tehát az embernek is szolgálnia kell Teremtőjét. Órigenész a „népek világossága” kifejezést magyarázva felhívja a figyelmet, hogy a János-evangélium már a kezdetén az Isten által küldött igazi világossággal foglalkozik, amely Jézus Krisztus, aki világosság az egyes embernek és a népeknek is. Ambrus (339–397), bár Jézust a zsidók közül született Megváltónak tartja, megváltásáról azt vallja, hogy föld végső határáig terjed, vagyis minden népre vonatkozik.

Az eredményes vallási misszió soha nem lehet pusztá propaganda, hanem elkötelezett emberek tanúságtételére kell, hogy épüljön. Amint Deutero-Izajásnak szembe kellett néznie azzal az ellentmondással, hogy a választott nép nem minden tagját érdekli az üdvösség és Isten parancsa, úgy a keresztény igehirdetőnek is szembe kell néznie azzal az ellentmondással, hogy nem minden megkeresztelt keresztény tekinteli feladatának sem a tanúságtételt, sem pedig az elkötelezett evangéliumi életet. Európában a vallási ismeretek, benne a keresztény tanok ismeretének háttérbe szorulásával sokkal erőteljesebben csökken azok száma, akik hajlandóak tanúságot tenni a hitükről. A felületes hitismeret, a még nem megélt hit, a nem elfogadott hit pusztá ismeretanyag, vallástudományi információ. A megélt kereszténység hasonló a prófétai meghíváshoz, nem szükkeblű, hanem természetesen motivált a tanúságtételre. Ahogy a tanúságtevők Izraelben kisebbségben voltak, úgy a keresztény tanúságtevők, a meggyőződéses keresztények a keresztény egyházban is kisebbségben vannak.